

ПРЕС КЛИПИНГ

12.октобар 2011.

НАСЛОВИ

- Радници Сајма: Да се чује наш глас; (стр.2)
- Костић: Укључити запослене у решавање статуса Сајма; (стр.3)
- Споразум Министарства правде и синдиката; (стр.4)
- Наши неимари нејаки за вредне послове; (стр.4)
- Сиротињу у Србији нема ко да запошљава; (стр.8)
- Радници „Такова“ неће у новоосновану фирму; (стр.9)
- Србија нема заштиту од још теже кризе у еврозони; (стр.9)
- Старешине прете полицајцима у штрајку; (стр.11)
- Држави камате, Генексовим радницима – ништа; (стр.12)
- Феникс никако да се дигне из пепела; (стр.14)
- Од незадовољног синдикалног до задовољног политичког удружења; (стр.17)
- Осуђено свега 15 одсто одговорних; (стр.18)
- Нови Пазар: Катанац сити и долина глади; (стр.20)
- Запостављен интернет и друштвене мреже; (стр.21)
- Чланство без права на штрајк; (стр.23)
- Пиштаљкама против махинација и мобинга; (стр.24)
- Непотребан и штетан антисиндикални акт; (стр.26)

http://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2011&mm=10&dd=12&nav_id=548846

Радници Сајма: Да се чује наш глас

Извор: Танјуг

Београд -- Председник Самосталног синдиката Београдског сајма Митар Костић каже да запослени немају ништа против решавања статуса Сајма, али да траже да буду укључени.

"Тражимо да учествујемо у преговорима око даље трансформације Београдског сајма", истакао је Костић.

Костић је нагласио да су запослени за сваку врсту договора и сарадњу, али су против тога да о плановима за трансформацију власништва Београдског сајма сазнају путем медија.

"Привредна комора Србије (ПКС) је сама изнела у јавност да ће држава њима дати 49 одсто капитала Сајма, нас нико није обавестио... Град Београд и Агенција за приватизацију се не оглашавају, чујемо само комору", тврди Костић.

Према његовим речима, предузеће Београдски сајам, које је 100 одсто у друштвеном власништву, не може бити *"поклоњено, без лицитације и јавног тендера"*.

Костић је нагласио да та фирма са 226 запослених годинама послује без губитака, нема дуговања и редовно измирује обавезе према држави, има изузетно квалитетан колективни уговор, као и социјални програм који је Агенција за приватизацију прихватила.

"Не дозвољавамо да (Сајам) оде било како, па да после дође до распада или продаје", нагласио је он, додајући да их после неуспеле приватизације Сајма у августу 2009. *"нико не информише нити им се обраћа"*.

Он је поновио да су радници, окупљени у три синдиката, спремни на сарадњу са Градом, државом, Министарством економије и регионалног развоја, "па чак и ПКС", али желе да се и они питају о статусу предузећа.

Председник ПКС Милош Бугарин казао је раније да се преговори ПКС и Града Београда о стратешком партнерству у Београдском сајму приводе крају и реално је да тај посао буде завршен крајем године.

<http://www.glas-javnosti.rs/clanak/beograd/glas-javnosti-12-10-2011/kostic-ukljuciti-zaposlene-u-resavanje-statusa-sajma>

Костић: Укључити запослене у решавање статуса Сајма

БЕОГРАД - Председник Самосталног синдиката Београдског сајма Митар Костић изјавио је да запослени немају ништа против решавања статуса Сајма, али траже да и они буду укључени у тај процес.

"Тражимо да учествујемо у преговорима око даље трансформације Београдског сајма", истакао је Костић на конференцији за новинаре.

Костић је нагласио да су запослени за сваку врсту договора и сарадњу, али су против тога да о плановима за трансформацију власништва Београдског сајма сазнају путем медија.

"Привредна комора Србије (ПКС) је сама изнела у јавност да ће држава њима дати 49 одсто капитала Сајма, нас нико није обавестио. Град Београд и Агенција за приватизацију се не оглашавају, чујемо само комору", тврди Костић, који је и председник Самосталног синдиката занатства, услуга и предузетништва Србије.

Према његовим речима, предузеће Београдски сајам, које је 100 одсто у друштвеном власништву, не може бити поклоњено, без лицитације и јавног тендера.

Костић је нагласио да та фирма, са 226 запослених, годинама послује без губитака, нема дуговања и редовно измирује обавезе према држави, има изузетно квалитетан колективни уговор, као и социјални програм који је Агенција за приватизацију прихватила.

"Не дозвољавамо да Сајам оде било како, па да после дође до распада или продаје", нагласио је Костић, додајући да их после неуспеле приватизације Сајма (у августу 2009.) "нико не информише, нити им се обраћа".

Он је поновио да су радници, окупљени у три синдиката, спремни на сарадњу са Градом, државом, Министарством економије и регионалног развоја, па чак и ПКС, али желе да се и они питају о статусу предузећа.

Председник ПКС Милош Бугарин казао је у интервјуу Тањугу крајем јуна да се преговори ПКС и Града Београда о стратешком партнерству у Београдском сајму приводе крају и реално је да тај посао буде завршен крајем године.

"Мислим да је логично партнерство града Београда и ПКС као националне пословне асоцијације, да се комора појави као титулар над институцијом као што је Београдски сајам. Српска привреда то заслужује и то није нешто што није виђено у свету", казао је Бугарин.

Бугарин није могао да прецизира колики би проценат власништва Београдског сајма имала комора, а колико град нагласивши да је најбитније да ће од тога велику корист имати и Београд и српска привреда и Сајам.

"То је у овом моменту најмање битно, да ли ће бити 51 одсто у власништву града и 49 одсто у власништву коморе или обрнуто или ће бити 55 и 45 одсто, потпуно је небитно. Битно је да се идентификује титулар кроз ове две институције", казао је тада председник ПКС.

Аутор: Агенција Танјуг

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.69.html:348839-Sporazum-Ministarstva-pravde-i-sindikata>

Споразум Министарства правде и синдиката

В. Н.

Синдикат правосуђа и Министарство потписали су протокол о побољшању материјалног положаја запослених у правосудним органима и установама за извршење кривичних санкција

СИНДИКАТ правосуђа и Министарство правде Србије потписали су протокол о побољшању материјалног положаја запослених у правосудним органима и установама за извршење кривичних санкција. После вишемесечних преговора, протокол су потписале министарка правде Снежана Маловић и председница Синдиката Слађанка Милошевић.

Први део протокола обухвата исплату јубиларних награда за 2009. и 2010. годину, исплату једнократне помоћи породилама и намештеницима социјално најутроженије групе запослених у износу од 10.000 динара, исплату дугованих дневница и путних трошкова запосленима у установама за извршење кривичних санкција. У другој фази Министарство правде подржаће иницијативу Синдиката за измену закона о платама државних службеника и намештеника.

<http://www.politika.rs/rubrike/Ekonomija/Neimari-nejaki-za-vredne-poslove.sr.html>

Наши неимари нејаки за вредне послове

Без послова главног извођача нашим грађевинцима прети колапс и питање је колико ће фирми успети да преживи, кажу људи из струке

Домаће грађевинске фирме остале су кратких рукава на већини тендера за изградњу мостова и аутопутева зато што не могу да задовоље строге критеријуме међународних банака које

финансирају ове пројекте. Да би ушли у круг одабраних, треба да покажу озбиљне финансијске и техничке референце, а они их немају. Наше фирме у последње време нису радиле велике капиталне пројекте, па немају искуства и способности да конкуришу на тако великим тендерима. Остаје им само да раде као подизвођачи страних фирми с малом зарадом, али то ангажовање им се не рачуна као референца за неки будући посао.

Предуслов за добијање послова на капиталним пројектима, према речима Милана Ковачевића, консултанта за инвестиције, јесу референце, обим послова и запажени резултати. Наравно, ту је и цена, али прихватљиву цену могу понудити само велики системи. Нажалост, код нас, каже он, грађевинска оператива је уситњена и зато није конкурентна на тржишту. Решење нису конзорцијуми у којима они већ наступају, већ удруживање предузећа, спајања капитала и имовине, који би им дали капацитет за добијање гаранција. У супротном странци ће их исцрпљивати и ова предузећа ће на крају пропасти.

– Од изузетне важности је начин уговарања финансијских аранжмана са међународним банкама. Они врло често буду непрофесионално сачињени, углавном на нашу штету. Са Кинезима смо, на пример, уговорили зајам за мост Борча–Земун, уз услов да њихове фирме буду у већем проценту заступљене на изградњи. Па ако већ плаћамо тај кредит, ред је да и ми поставимо неки услов, ако заиста желимо да упослимо своју оперативу. У случају Газеле финансирање моста је условљено расељавањем Рома, што је направило велике проблеме – каже Ковачевић.

Мост код Аде Циганлије

- Конзорцијум ПОР Аустрија, СЦТ Словенија и ДСД Немачка понудио најнижу цену 118, 64 милиона евра
- Домаће фирме нису учествовале
- **Услови тендера:**
  - Да извођач радова има обрт од минимум 200 милиона евра у последњих пет година
  - Да је саградио бар три моста сличних карактеристика у последњих 10 година
  - Гаранција за добро извршење посла у вредности 10 одсто уговорене цене
  - Авансна гаранција у вредности 10 одсто уговорене цене

Мост код Бешке

- Победник „Алпина“ Аустрија и „ДСД“ Немачка понудили 41, 77 милиона евра
- Домаћи конзорцијум „Мостоградња“, „Гоша“, „Планум“, „Пим“, „Мин“ и „Заваривач“ понудили 38, 96 милиона евра
- **Услови тендера:**
  - Да понуђач у последње две три године има промет од 100 милиона евра
  - Домаћи конзорцијум понудио рок краћи четири месеца и боље техничко решење
- Одбијени са образложењем да нису дали прецизне податке о пословању и да не плаћају редовно порезе

Коридор 10

Деоница Грабовица – Грделица

- „Терна“ 2,7 милијарди динара
- „Планум“, Путеви „Ужице“ и ПЗП Београд – 3,5 милијарди динара

Деоница Владичин Хан – Доњи Нерадовац

- „Терна“ 2,9 милијарди динара
- „Планум“, Путеви „Ужице“ и ПЗП Београд 3,3 милијарде динара

Тунели обилазница око Димитровграда

- „Терна“ 4,2 милијарде динара
- ПЗП „Београд“ и „Конструктор“ Хрватска 6,1 милијарду динара

И Горан Родић, секретар одбора за грађевинарство Привредне коморе Србије, истиче да без послова главног извођача нашим неимарима прети колапс и питање је колико ће фирме успети да преживи.

– Доћи ћемо у ситуацију да немамо домаћу оперативу и да нам цене радова одређују странци – наводи Родић.

Поражавајуће је, каже он, што на тендеру за мост са пилоном и косим кабловима код Аде Циганлије странци нису имали конкуренцију међу домаћим грађевинцима, који су некада уживали углед у свету. Строги услови Европске банке за обнову и развој били су непремостиви. „Мостоградња“ је на пример имала механизацију, али не и референце јер у последње време није градила капиталне мостове. „Енергопројект“, „Ратко Митровић“ или „Путеви“ из Ужица су углавном специјализовани за градњу такозваних вијадукта и за мостове преко мањих река.

– За већину домаћих фирми проблем представља то што немају капитал на основу кога би им банке пружиле гаранције на међународним тендерима. Зато држава, ако жели да помогне, треба да оснује развојну банку, која би им била гарант, а не да узимају гаранције код комерцијалних банака под истим условима као и кредит – каже Родић.

Домаћи конзорцијум са „Мостоградњом” на челу, подсећа наш саговорник, на тендеру за мост код Бешке јесте понудио најнижу цену, краће рокове изградње од победника, а његово техничко решење и техника градње су одлично оцењени, али није изабран.

Међутим, Европска банка за обнову и развој и Европска инвестициона банка, које су за обнову старог и изградњу новог моста на Дунаву обезбедиле 52 милиона евра, понуду домаћих фирми нису хтеле да прихвате с образложењем да нису тачно приказале пословање. Аргумент поражених неимара да је члан победничког конзорцијума немачки ДСД поправљајући мост „Слобода” у Новом Саду пробио рок за годину дана и буџет за 10 милиона евра није утицао на банке да промене одлуку.

Тако је јавност годинама расправљала о томе да ли бисмо брже и јефтиније премостили Дунав код Бешке да је посао поверен домаћим грађевинцима. Од расписивања тендера до завршетка моста протекло је седам година, а његову изградњу пратили су проблеми са ангажовањем неискусних пројектаната, појавом клизишта и неколико пута пробијеним роковима.

Директор „Путева Србије” Зоран Дробњак слаже се са Миланом Ковачевићем у томе да домаће грађевинске фирме, које имају стручан кадар и добру механизацију, морају да се удружују, јер ће тако имати бонитет. У супротном ће радити за 20 одсто вредности посла. Као пример наводи обнову моста Газела, на коме је аустријски „Штрабак” добио посао вредан око 50 милиона евра, од чега ће „Мостоградњи”, као подизвођачу, припасти 10 милиона евра, јер због недостатка референци није могла самостално да наступи на тендеру.

На тендерима за изградњу четири деонице јужног и источног крака Коридора 10 грчке фирме „Терна” и „Актор” дале су најјефтинију понуду, далеко повољнију од осталих, па се посумњало да је њима само циљ улазак на тржиште, а да ће накнадно да „исисају” паре од инвеститора.

Без обзира на то што цена коју су Грци понудили, према оцени грађевинаца, не покрива ни трошкове набавке материјала, домаће законодавство, као и прописи међународних банака, које финансирају изградњу, налаже да мора бити изабрана најповољнија понуда.

Да би спречили извођаче да уговарају послове по нереално ниским ценама, а потом отежу радове и пробијају рокове, Михајло Мишић, директор „Коридора Србије”, најављује да ће убудуће бити промењени тендерски услови тако да ће уговори имати клаузулу да на 30 одсто започетог времена изградње извођач мора да има 10 одсто реализованих радова, на 60 одсто времена 35 одсто радова...

Маријана Авакумовић

Пенали за Бешку

Уговором за радове на овом мосту прецизирано је да се за сваки дан кашњења наплаћује 0,005 одсто вредности посла.

Зоран Дробњак, директор „Путева Србије”, каже да су озбиљни радови на мосту код Бешке почели 2008. године, да је уговор потписан две године раније и да је мост саграђен у релативно разумном року.

– Као инвеститор, пенале ћемо обрачунати у коначној цени радова. Међутим, извођач каже да клизиште није могао да предвиди. Такође, у уговору није било предвиђено да мост буде осигуран на сто година. „Алпина” је поднела спецификацију трошкова, ми смо направили свој обрачун, па ћемо видети колико ће на крају мост коштати. Ако не постигнемо договор о цени, ту је арбитража – истиче Дробњак, не желећи да каже колико извођач тражи да му се плати.

<http://www.dnevnik.rs/node/46518>

Сиротињу у Србији нема ко да запошљава

Унапређење развоја социјалног предузетништва у Србији Србија још нема адекватан законски оквир за развој социјалног предузетништва које би омогућило веће запошљавање

социјално угроженог становништва, рекао је јуче помоћник министра економије Дејан Радуловић.

Закон о задругама, које су најчешћи облик социјалног предузетништва, требало би да буде донет у наредних месец или два, и унапредиће развој те делатности, који је за сада нов концепт у нашој земљи, оценио је он на конференцији о социјалном предузетништву у Палати Србија. За разлику од Србије где је социјално предузетништво још неразвијено у ЕУ 10 одсто предузећа припада социјалном предузетништву и запошљавају шест процената радне снаге, навео је Радуловић.

Заменик шефа делегације ЕУ у Србији Адриано Мартинс навео је да је у ЕУ више од 11 милиона радника запослено у два милиона социјалних предузећа. Он је подсетио да ЕУ кроз разне пројекте подржава развој малих и средњих предузећа и унапређење социјалног предузетништва. Мартинс је додао да је ЕУ од 2001. године за развој малих и средњих предузећа у Србији донирала 58 милиона евра. Према његовим речима Србија мора да развија иновативно и социјално кохезивно друштво како би постала регионални лидер и успешно се прикључила ЕУ.

Менаџер тима Владе Србије за социјално укључивање и смањење сиромаштва Жарко Шундерић рекао је да Влада у развоју социјалног предузетништва види велику шансу за запошљавање оне радне снаге која је најудаљенија од тржиста рада.

Он је навео да је сада у Србији свега 122.000 људи учлањено у неку задругу, док је сваки трећи становник ЕУ члан задруге. Шундерић је подсетио да број задруга у Србији опада и да је у 2009. години преко њих било запослено само 8.500 људи.

Према његовим речима социјално предузетништво у Србији не може да се развија само, без свестране подршке јавног, приватног и цивилног сектора.

Председник Извршног одбора Ерсте банке Славко Царић истакао је да је неопходна прецизнија законска регулатива која би дефинисала развој социјалног предузетништва у Србији како би банке биле мотивисане да улажу у тај вид економије.

На конференцији, која се одржава у оквиру европске недеље малих и средњих предузећа,

истакнуто је да поред јачања правног оквира, социјална предузећа треба да се повезују са јавним институцијама и компанијама у циљу побољшања њиховог пословања али и унапређења укупног привредног амбијента у земљи. Е. Дн.

<http://www.blic.rs/Vesti/Ekonomija/282696/Radnici-Takova-nece-u-novoosnovanu-firmu>

Радници „Такова“ неће у новоосновану фирму

В.Н.

Око стотину радника горњомилановачке компаније “Свислајон Таково” одбило је јуче предлог руководства о споразумном раскиду радног односа и преласку у новоосновано предузеће “Услуге” у оквиру пословног система “Такова”. Они сматрају да би прихватање ове понуде значило и пут ка отказу, без могућности да дођу до отпремнина.

Радници су сами организовали састанак на коме је договорено да запослени којима је понуђено да пређу у новоформирану пословну јединицу “Услуге” одбију такав административни аранжман.

- Захтевамо да будемо проглашени технолошким вишком и да нам по том основу за сваку годину радног стажа буде исплаћено 27.000 динара. Пословодство то није прихватило, па смо прекинули даље разговоре. Уколико бисмо прихватили њихову понуду, отворили бисмо пут да нам несметано поделе отказе без исплате отпремнина - наводе радници и додају да би прихватањем новог аранжмана постали сезонски радници. Нико од руководиоца компаније се није оглашавао.

<http://www.blic.rs/Vesti/Ekonomija/282445/Srbija-nema-zastitu-od-jos-teze-krize-u-evrozoni>

ММФ источној Европи саветује опрез

Србија нема заштиту од још теже кризе у еврозони

Данијела Нишавић

Србији не прети опасност од кредитног слома, али опрез није наодмет. Са састанка Међународног монетарног фонда у Москви послата је порука да транзициону Европу може да задеси овај најгори сценарио. Дејан Шошкић, гувернер Народне банке Србије, поручује да централна банка пажљиво прати кретања и да има мере које може да активира у случају да примети било какву врсту или назнаку нестабилности.

Домаће банке све мање зависе од иностранства: Гувернер Дејан Шошкић

Земље источне Европе су у опасности да ширење дужничке кризе у еврозони нанесе озбиљан ударац њиховим економијама, закључак је састанка ММФ у Москви. Упућен је савет државама региона да предузму одлучне мере заштите.

Одлив капитала се може објаснити чињеницом да западне банке, страхујући од могућег банкрота Грчке, повлаче средства из својих источноевропских подружница.

А који су кораци који претходе кредитном слому? Први је да западноевропске банке смање пословање са сопственим филијалама у транзиционим земљама, како би били што ликвиднији на матичном тржишту. Филијале потом остају без финансијских ињекција и смањују кредитну активност. Следи прекид финансирања, што доводи до кредитног слома.

Гувернер Шошкић истиче да су банке у Србији посебна правна лица и све промене које се могу дешавати код матичних банака у иностранству не утичу директно на раст обавеза домаћих правних лица, односно банака. - У последње три године у Србији је знатно порасло учешће штедње у изворима финансирања банака, па је тако ослонац домаћих банака померен у правцу домаћих извора. Друга добра вест је што је унутар иностраних извора ослонац финансирања померен ка дугорочним изворима - каже Шошкић.

Економисти, међутим, позивају на опрез. Изложеност Србије је велика, пре свега због зависности од страних кредита.

- ММФ посебно упозорава на раст ненаплативних потраживања, где је Србија међу водећим земљама. Такозвана Бечка иницијатива, када су на почетку 2009. стране банке преузеле обавезу да не смањују кредитну изложеност у Србији, привремено је помогла консолидацији банкарског система. У међувремену су се ствари погоршале, повећана су ненаплатива потраживања и заиста уколико би се стране банке суочиле с озбиљним проблемима код куће, финансијска криза у Србији би била неизбежна. Што не значи да до ње не може доћи и независно од тога - каже за „Блиц” Владимир Глигоров, сарадник Бечког института за међународне економске студије.

Конкретно, истиче Глигоров, потребно је убрзати процес продаје губитничких корпорација и приватизацију јавног сектора, али је неопходна и темељна реформа јавних финансија. Упркос забринутости, у овом тренутку не прети нам најгори сценарио. Како каже др Никола Фабрис, професор Економског факултета, сасвим сигурно је да ћемо се суочити са споријим растом.

- Србија спада у групу малих високоотворених економија. Ове земље су по дефиницији осетљиве на екстерне шокове. То значи да погоршање ситуације у ЕУ, која поред региона представља најзначајнијег партнера Србије, неће остати без негативних последица. Европа је свесна свих проблема и улаже знатне напоре да се они ублаже. Ситуацију би могао да погорша банкрот неке велике економије, али мислим да до њега неће доћи. Разлога за забринутост има,

јер нам и даље следује успорен економски раст, пораст броја незапослених, преливање шокова из иностранства и заоштравање проблема неликвидности - упозорава Фабрис.

http://www.danas.rs/danasrs/drustvo/staresine_prete_policajcima_u_strajku.55.html?news_id=225673

Полицијски синдикат Србије наставио са минимумом процеса рада

Старешине прете полицајцима у штрајку

Аутор: Б. Ц.

Београд - Полицијски синдикат Србије (ПСС) наставља штрајк до даљњег, а јуче се број полицијских управа које су ступиле у штрајк повећао на 95 одсто, за разлику од првог дана штрајка када је овај број износио око 90 одсто, каже за Данас Вељко Мијаиловић, председник ПСС-а.

Према његовим речима, представници синдиката тренутно анализирају правилнике које су добили од Министарства унутрашњих послова, након чега ће одлучити о даљим корацима.

Мијаиловић истиче да је МУП још пре годину и по дана почео са систематизацијом у полицији, као и да су добили гаранције да ће тај процес бити завршен до 10. новембра. Међутим, како каже, синдикат им је дао рок до 31. децембра ове године. У понедељак на преговорима у МУП-у са министром Ивицом Дачићем, иначе, није био постигнут договор.

ПСС је у понедељак почео генерални штрајк уз поштовање минимума процеса рада од 30 одсто, док су представници других полицијских синдиката изразили сумњу у број полицијских службеника за које се тврди да су у штрајку.

- Број људи у полицијским управама који ступају у штрајк се повећава. Међутим, дешавало се да су неки од старешина претили припадницима МУП-а који су у штрајку - напомиње Мијаиловић.

Како је најављено, издавање личних карата, пасоша и других докумената обављаће се само у хитним случајевима, а смањеним капацитетом раде гранични прелази. Полиција ће током штрајка излазити само на хитне интервенције, док ће инспектори излазити на терен само за кривична дела која се гоне по службеној дужности.

Главни захтев синдиката је нова систематизација, као и примена Посебног колективног уговора за полицијске службенике. Захтеви синдиката се односе и на побољшање материјалног и социјалног статуса свих запослених у МУП-у, усвајање измене и допуне Закона о полицији, као и нова полицијска опрема. Према речима Мијаиловића, у петак 14. октобра требало би да се одржи састанак са начелницима свих полицијских управа, како би се пронашло решење за примену колективног уговора.

Дачић се нада брзом крају штрајка

Министар унутрашњих послова Ивица Дачић изразио је јуче очекивање да ће штрајк једног полицијског синдиката бити брзо завршен и најавио да ће бити смењени сви шефови у МУП-у који не примењују одредбе посебног колективног уговора. „До краја недеље одржаћемо састанак са свим шефовима логистике и свако ко не поштује посебни колективни уговор биће смењен, јер нико нема право да поништава оно о чему сам се договорио са запосленима и што је потписала Влада Србије“, рекао је Дачић. Бета

http://www.danas.rs/danasrs/ekonomija/drzavi_kamate_geneksovim_radnicima_nista.4.html?news_id=225681

Држави камате, Генексовим радницима - ништа

Аутор: Мирјана Н. Стевановић

Београд - Иако је бившим и преосталим радницима Генекса, у преговорима из којих је 2007. године проистекао план реструктурирања, обећано да ће надокнаду за изгубљене акције у вредности од 200 евра по години стажа, добити одмах после продаје имовине у Блоку 20 и објекта на Копаонику, мало је наде да ће до тога заиста и доћи. Чак ни када је у августу ове године Први општински суд у Београду наложио да се та обавеза испуни и да се са наменског рачуна исплате бивши радници, они ипак нису дочекали тај новац јер је у међувремену по жалби Агенције за приватизацију и Генекса, решење суда стављено ван снаге.

- Планом реструктурирања је прецизирано да ће се од продаје хотела на Копаонику и хотела Континентал са осталом пратећом имовином у новобеоградском Блоку 20, на посебан рачун издвојити 20 милиона евра за те намене. Блок 20 продат је Мишковићевој Делти 29. априла 2008. а новац од те трансакције, око 140 милиона евра, легао је крајем јуна те године. И тада је било довољно новца који је могао да се издвоји за исплату, али је тадашња директорка Агенције за приватизацију, Весна Џинић, обавестила наше представнике да морамо да поштујемо План реструктурирања и да сачекамо продају на Копаонику - каже за Данас Срђан Милошевић, један од представника бивших и садашњих радника Генекса.

Он додаје и да је крајем те године Миодрагу Костићу продат комплекс на Копаонику, новац је уплаћен крајем марта 2009. али они још нису добили оно што им припада.

- Обраћали смо се и Агенцији и Министарству економије и они су нас упућивали да покренемо парницу. Ми смо, међутим, пред Првим општинским судом затражили да се испоштује План реструктурирања, јер он по закону има статус извршне исправе. И после низа судских перипетија, почетком августа ове године прва група од близу 800 радника добила је решење о извршењу, а убрзо је истоветна одлука стигла и за другу групу од 400 радника. Реч је само о онима који су се укључили у судски поступак, јер би требало имати на уму да право на надокнаду има око 5.000 радника у укупном износу нешто већем од 14 милиона евра, дакле знатно испод средстава које је држава планирала да издвоји - каже Милошевић и додаје да и поред клаузуле на решењу које су примили да жалба не одлаже извршење, радници Генекса нису добили новац.

У међувремену, на судску одлуку жалила се Агенција за приватизацију, али и компанија Генекс. Агенција је тврдила да не постоји основ за исплату, него да је потребно сачекати да се оконча комплетан поступак реструктурирања или да компаније оду у стечај, а радници наплате свој новац уколико нешто остане после продаје имовине и измирења осталих поверилаца. Садашње руководство компанија Генекс је тим „адутима“ додало и стрепњу да би исплата могла да блокира рачуне и изазове стечај, што значи да би бивши радници опет били међу последњима у реду за исплату. Остало је нејасно да ли је и ко променио план реструктурирања, када то нигде није објављено, ко располаже средствима која се, после продаје Блока 20 и Копаоника налазе на рачуну у трезору, на име „Агенција за приватизацију - Генекс Интернационал ЦГ“, а орочена су код Комерцијалне банке и због чега се Генекс плаши блокаде свог рачуна када је тај новац већ издвојен.

Одговор на та питања Данас није могао да добије ни у Агенцији за приватизацију, где нам је речено да је њима надређено Министарство економије и регионалног развоја протумачило да је исплата радницима Генекса могућа тек по окончању реструктурирања, уколико остане новца после измирења обавеза према повериоцима. У Агенцији додају и да сви знају да ће средстава бити довољно, да се новац налази на рачуну и да се на њега обрачунава камата, али се слажу да радници од тога неће имати користи јер планом реструктурирања њима није признато право на камату.

Држава нас је преварила

- Од самог почетка држава је намеравала да нас превари. Прво је у План реструктурирања ставила обавезу да се са том исплатом сагласи Министарство финансија. Сада чека да се оконча реорганизација, а они могу да оставе непродату једну шупу, и да кажу како поступак није завршен. Агенцији није сметало то што је процедура у току, па је сама наплатила своју провизију од пет одсто одмах пошто је део имовине генекса продат. Из тог новца, исплаћени су консултанти у овом послу, Хорват консалтинг из Загреба, БД Ехел и адвокатска канцеларија Спасић - каже Срђан Милошевић.

ДАНАС – ДОДАТАК (ФОРУМ)

http://www.danas.rs/dodaci/forum/feniks_nikako_da_se_digne_iz_pepela.723.html?news_id=225652

Аутор: Мирјана Н. Стевановић

Процес разарања српске индустрије је при крају, обнављање је под знаком питања

Феникс никако да се дигне из пепела

Највећи проблем заостајања Србије представља разорено друштво и вредносни системи које је много теже обновити, а услов су индустријског развоја *

ПЕТРОВИЋ: Повратак на ниво који је индустрија имала 1990. године могућ тек за три деценије

Оно што је Србија производила до краја 80-их година прошлог века, сада је у зони научне фантастике. Из наших хала, у серијама које су сада недостижне, излазили су авиони, камиони, аутомобили, трактори, роботи, електронски и технички уређаји, домаћи грађевинари радили су на пројектима широм Азије и Африке, где су на тендерима тукли велике мултинационалне компаније, а велике фабрике имале су партнере из свих делова света. Та, из данашње перспективе идилична слика српске привреде почела је да тамни 90-их, када су рат и санкције зауставили развој, али коначан ударац стигао је у првој деценији овог века с неуспелом приватизацијом и амбијентом који је погодовао само увозницима и сивој економији.

- До пре две деценије, као радник фабрике „Иво Лола Рибар“, радио сам на монтажи и сервисирању машина које смо продавали целој земаљској кугли. Имали смо велике послове, нема континента на коме нисам био, од САД где сам провео више од годину дана, до Немачке, Италије, Русије, Кине... Није постојала машина коју не бих могао да склопим или уочим квар, звали су нас „сламку спаса“ када немачки, холандски или неки други стручњаци не би могли да „провале“ грешку. Сада нити више има „Лоле“, нити таквих послова. Сети ме се понекад неко од старијих менаџера у фабрикама из бивше Југославије, позову када им погони стану јер не умеју да покрену нову опрему. Али, и када се тако нешто одради, проблем је наплата јер иза мене не стоји више велика фирма - говори за Форум Драгутин Гранатић, бивши радник „Лоле“ за кога сада у земљи нема правог посла.

Колико је таквих прича нико не зна, али поразан податак је то што су се добри мајстори из свих грана прикључили армији незапослених. Они се полако приближавају граници за пензију, без довољно стажа, с проблематичним уплатама доприноса, а судбина више од две трећине радника - транзиционих губитника, дестимулативна је за нове генерације. Ако се икада озбиљно уђе у покушај да се обнове ранији капацитети и покрене индустријска производња, главни проблем биће радна снага, која више није ни едукована ни квалитетно образована јер нова знања немају више од кога ни где да науче.

Можда највећи проблем заостајања Србије представља разорено друштво и вредносни системи које је много теже обновити, а услов су индустријског развоја. Подсетимо, 1989. која се обично,

као последња успешна развојна година узима као репер, само у индустрији је радило готово милион радника. Сада их има 375.000, што је ниво из 1961. године, али број је реално мањи јер још има друштвених фирми у којима одавно нема производње, а запослени постоје само у списковима. Ту су и приватизована предузећа чији власници само чекају да изађу из система контроле државне Агенције да би отпустили и оно мало преосталих људи и од купљене фирме направили рентијерски посао или бизнис с некретнинама. Ту је и више од 35.000 предузећа која ће ове године ући у стечај или ликвидацију због рачуна који је блокиран дуже од годину дана, а у њима се не зна ни број радника, често ни власник. Читави индустријски центри су угашени у претходне две деценије, а чак 98 великих фабрика са заокруженим циклусом производње, које су упошљавале најмање по 5.000 радника, нестало је с пословне мапе. Србија је била најуспешнија у производњи армије незапослених, која према званичној евиденцији износи око 650.000, али су много реалније процене које говоре да је близу психолошке границе од милион људи.

Само из ове грубе скице јасно је да би за успон домаће економије једина опција била: чудо. То уверење само се увећава ако се у анализу уђе дубље или ако се упоредимо са земљама из окружења, које су биле на далеко нижој стартној позицији пре 20 година него ми, али су у међувремену технолошки напредовале, па иако још каскају за развијеним економијама, много су им ближе и компатибилније него нама.

Индустрији разореној током две деценије „транспарентне“ транзиције, у оптимистичкој верзији биће потребно бар двоструко дуже времена да достигне ниво који би имала да застоја није било, а под повољним околностима, у наредне две деценије, можда бисмо могли да се вратимо на ниво из 1989. Један од услова за то је, тврде стручњаци, да се уместо насумице изабраних грана и предузећа која доносе политичке бенефите, пронађу и подрже оне технолошке области које могу да повуку спиралу развоја. Подразумевају се и свеобухватне реформе јавног сектора, од пореског и правосудног система, до административних процедура, образовања, професионализације у управљању ресурсима... Уз то, досадашње искуство с најављиваним реформама у којима смо уместо више радних места и ефикасне привреде добили стопу незапослености која је премашила 20 одсто и пад удела индустријске производње са 34 одсто у 2000. години на једва нешто изнад 14 одсто у прошлој, изазвало је апатију становништва која је додатно појачана бројним криминалним аферама везаним за приватизацију, корупцијом у највишим структурама власти и неиспуњеним изборним обећањима попут чувених 1.000 евра од бесплатних акција.

Стручњаци указују на то да је највећи проблем то што о развоју индустрије највише говоре економисти, а последњу реч имају политичари. Тако се долази до апсурдних решења да се исцрпљеној и посусталој привреди, као „кец из рукава“ нуде скупи или „повољни“ кредити за текућу ликвидност, обртна средства, извозне програме. Позајмице су, наравно, доступне углавном политички подобним директорима или власницима, од којих се очекује да даље проносе славу паметне власти, а није на одмет ни нека провизија, тек да политичка странка опстане. Нико, међутим, у процес не укључује науку и технологе, иако је то основа индустрије развијених економија. Уместо тога, наш политички естаблишмент стално најављује стране инвестиције које ће Србији донети нове технологије, али оне никако да стигну.

Решење може да нам буде пред очима, али потребан је много озбиљнији приступ, каже за Форум Петар Б. Петровић, професор на Машинском факултету у Београду и председник асоцијације Националне технолошке платформе Србије која је израдила програм реиндустријализације земље.

- Повратак на ниво који је индустрија имала 1990. године могућ је тек за три деценије под условом да се процес реиндустријализације одвија у три фазе. Прва се ослања на раније доминантне ниско и средње технолошке гране, где је радило и поново може да се ангажује готово 90 одсто радника. Ревитализација тих старих фабрика не захтева много јер јер је мотор трактора или комбајна исти као и пре две или три деценије. Сам производ, наравно, има козметичке промене, уграђена је сада електроника, ЈПС или слично, али основа производње и машине које су за то потребне, остале су исте. У тој фази неопходна је помоћ државе, нека врста приватног и јавног партнерства, али са становишта производног процеса, не постоји никаква сметња да поново оживе фабрике камиона, мотора, трактора, машина и алата - објашњава Петровић и додаје да сектор ниско и средње технолошких профила индустрије не значи заостале технологије, него да је процес производње доведен до краја и да су измене само „површинске“.

- Потребно је много знања да би се у индустрији порепознала шанса. Реч је о суровој борби на тржишту где кључну реч морају да имају не економисти и менаџери, чија је улога неспорна, него пре свега инжењери и наука - закључује професор Петровић.

Пошто радник?

Процес привлачења страних инвестиција, које би, према најавама политичара, требало да донесу нове технологије, у основи се одвија по сценарију:- Пошто је радник код вас? - Може за 200 евра. ... - И бесплатно земљиште за фабрику. ... - И стимулација од 5.000 до 10.000 по запосленом ...Такав модел не обезбеђује технолошки развој. Тачно је да ће у једном моменту за 100 или 200 радника бити обезбеђен посао, али нити је он сталан, нити постоји механизам који би спречио страног фабриканта да већ за две до три године не пронађе нову дестинацију са јефтином радном снагом и вероватно бољим пословним амбијентом. Уз то домаћи стручњаци у тим „шрафцигер“ фабрикама немају шта да траже јер су оне изграђене само за најједноставније операције, док се развојни и иновативни центри налазе у матичним земљама.

Реинжењеринг фабрика

Др Петровић наглашава да би прва фаза ревитализације старих погона требало да се оконча за три до пет година, а потом, до 2020. да се реализује друга у којој би био обављен комплетан реинжењеринг оживљених фабрика, њихово прекомпоновање, дотеривање производа и креирање нових, али и јачање менаџмента и маркетинга. Тек у трећој фази, која би могла да почне 2020, може се говорити о развојној експанзији којом би се индустрија постепено пребацивала са ниско и средње технолошких на високотехнолошке профиле.

Питање предизборних савеза синдиката и политичких странака везано за начин осигурања испуњења обећања

Од незадовољног синдикалног до задовољног политичког удружења

Аутор: Снежана Чонградин

Питање о предизборном савезу синдиката и политичких странака искључиво је везано за начин на који се могу осигурати испуњење обећања, или ставке из споразумног уговора, којима се партија обавезује „синдикалним“ гласовима. Прецизније речено, проблем представља немогућност успостављања таквог договора који би синдикатима гарантовао да ће политичка опција којој су указали поверење на изборима, након доласка на власт заиста остварити обећања и обавезе из потписаног споразума.

С обзиром на лоша искуства која оптерећују однос синдиката и политичких странака у последњих 11 година и исцрпљивања поверења константним изневеравањем обећања, намере о стварању савеза синдиката са странкама, унапред се осуђују на пропаст.

За разлику од Зорана Стојиљковића, потпредседник УГС „Независност“ који сматра да је немогуће добити од странака било какве чврсте гаранције о испуњењу обећања након доласка на власт, председник Савеза самосталних синдиката Србије, Љубисав Орбовић наговештава могућност промене синдикалног деловања у непосредном политичком ангажовању.

- У овом тренутку, нити тражимо партнера, нити разговарамо на ту тему. Говорио сам о политичком ангажовању на основу потпуног незадовољства положајем радника. Дакле, у овом моменту ми не разговарамо о тој теми и не видимо ниједну партију са којом бисмо разговорали о предизборном савезу. Током октобра би требало да осмислимо акције, одредимо ниво протеста због тог незадовољства, и видимо шта ћемо да радимо, каже Орбовић за Данас. Он напомиње да су разговори са странкама природна ствар јер су и синдикати, како каже, политичка организација.

- Све партије пред изборе нуде обећања и бајке и после доласка на власт од тога не буде ништа. Ако је већ таква ситуација, ми морамо имати гаранције да оно што се будемо договорили, у Скупштини Србије заиста и може да се спроводе. А, то бисмо евентуално могли да учинимо преко својих представника у парламенту. То би значило да делегирамо своје представнике на изборној листи политичке опције за коју бисмо се определили. Дакле, да ми поставимо одређени број посланика у Скупштини, јер то би заиста била гаранција и корак ка остварењу интереса запослених, истиче Орбовић.

- На политичком пољу, странке и коалиције уђу у страсну љубавну везу са бирачима а потом, након доласка на власт, ту љубав остварују са међународним финансијским организацијама, оценује за Данас Зоран Стојиљковић, потпредседник УГС Независност.

Он наглашава да синдикати немају поузданог партнера и да је то искуство више пута показало.

- Независност је подржала странке ДОС, након 2000. године, а после и направила споразуме о развоју социјалног дијалога. Међутим, након 2004. престало се са том праксом, јер није функционисало. Споразум са странком подразумева размену информација, консултовање, заузимање ставова, и, рецимо, промену или расправу о понашању директора неког предузећа који је на то место постављен по страначкој линији, а прави проблеме запосленима. Али, чим дођемо до тога, до било које конкретности, одмах креће распад и раскид споразума, јер странке неће да причају о томе или реагују на основу договора са синдикатикатима, истиче Стојиљковић.

Наш саговорник закључује да нико не може имати било какве гаранције да ће бити испуњено оно што је договорено пре избора, и да је једино могуће правити споразуме са странкама на нивоима на којима су се и до сада правили.

- Улазак у парламент представља недопустивим преображење синдиката у странку, закључује Стојиљковић.

Визије и стотине милијарди евра

Упитан како се осећао док је седео поред лидера Српске напредне странке у тренутку када је Томислав Николић обећавао 100 милијарди евра инвестиција након доласка на власт његове партије, Љубисав Орбовић је одговорио: „Не улазим у то шта Николић говори и не стварам лични осећај према томе. Он је покушао да представи шта је њихова визија и колико је реална за остваривање“.

http://www.danas.rs/dodaci/forum/osudjeno_svega_15_odsto_odgovornih_723.html?news_id=225650

Ове године, иако је мање посла, само у сектору грађевине погинуло више радника него у истом периоду лане

Осуђено свега 15 одсто одговорних

Аутор: Љиљана Буквић

- У Србији годишње на радном месту погине у просеку 40 људи, а свега 15 одсто одговорних за погибије тих радника досад је осуђено, каже за Форум председник Самосталног синдиката грађевинара Душко Вуковић. Он каже да се половина трагедија на радном месту деси управо у грађевинском сектору и да је упркос томе што се ове године градило мање него лане, број погинулих на градилиштима или у кругу фабрике био већи.

- Од почетка ове године само у сектору грађевине погинуло је 16 или 17 радника и то је више него у истом периоду прошле године, напомиње Вуковић.

Велики је проблем, наглашава он, што је правосуђе досад решило тек 15 одсто случајева и што дозвољавају да појединци одговорни за смрт радника никада не добију казну због застарелости случаја. Због тога је синдикат, напомиње наш саговорник писао Министарству рада не би ли се

то променило, али очигледно да то није помогло. Вуковић каже и да велике фирме много више полагају рачуна на безбедност на раду него неке мање.

- Можда смо мислили да ће мала и средња предузећа да воде више рачуна о томе, али испоставило се да углавном велике фирме обезбеђују своје раднике, а да мале не обраћају пажњу довољно, истиче Вуковић. Последњи пример, када су радећи на санацији клизишта у Земуну погинула четворица радника, према речима Вуковића, то и показује. - У Земуну се десило да је мала фирма са 25 запослених, упослила подизвођаче са седам запослених који раде на црно и у таквим случајевима се десе незгоде - напомиње он.

Фирме које тако послују, сматра Вуковић, не треба ни да раде. Правдање финансијском кризом и недостатком новца, истиче, није довољно добар разлог. Вуковић сматра да су послодавци ти који треба да обезбеде радницима услове, да надгледају шта раде и како, да их кажњавају и отпуштају с посла, уколико се не придржавају правила о безбедности на раду. Он каже да је било примера великих предузећа, попут цемента, у којима су радници добијали отказе због тога што су на радном месту били у алкохолисаном стању.

Директорка Управе за безбедност и здравље на раду Вера Божић Трефалт каже за Форум да је задатак Министарства, односно Управе, да измени и допуни прописе који постоје, да доноси нове, али да не може да санкционише.

- Санкционисање је у домену прекршајног суда и јавног тужилаштва. Уредбе предвиђају казне, инспектори на терену утврђују да ли се прописи поштују, после тога могу да поднесу пријаву јавном тужилаштву, које опет одлучује о подизању оптужнице. На крају, судије изричу казне, које иду до милион динара. Наравно, судија има право да изрекне и мању казну - објашњава Божић Трефалт.

У Инспекторату за рад Министарства рада и социјалне политике кажу да не располажу прецизним подацима о брзини решавања спорова, али ни висини изречених казни.

- Брже одлучивање по поднетим захтевима за покретање прекршајног поступка значајно је допринело јачању свести послодаваца о неопходности доследне примене закона у области радних односа и безбедности и здравља на раду - каже за Форум директор Инспектората Предраг Перуничих.

Он истиче да је у првих осам месеци ове године било 8.584 инспекцијска надзора, од којих је 808 било поводом пријављених повреда на раду. У истом периоду поднето је 576 захтева за покретање прекршајног поступка, а поднето је и 20 кривичних пријава - напомиње Перуничих.

Највише, чак 342 захтева, било је за покретање прекршајног поступка против правних лица, 169 против предузетника, 36 против запослених и 29 против лица за безбедност и здравље на раду. У истом периоду прошле године, поређења ради, било је стотинак надзора више, исто толико више било је и покренутих прекршајних поступака (455), док су биле две кривичне пријаве мање.

- До краја августа ове године Инспекторат је донео 239 решења о забрани рада на месту где могу да буду угрожени безбедност и здравље запослених, док је у истом периоду прошле године било 347 таквих решења - истиче Перуничих.

Послодавци, напомиње он, све више поштују одредбу закона која се односи на доношење акта о процени ризика, тако да је ове године мање донетих решења и мање поднетих прекршајних пријава због недостатака који се односе на процену ризика.

- Ипак, Инспекторат за рад није задовољан квалитетом донетих аката о процени ризика и њиховом применом у пракси. Велики проблем представља и чињеница да поједини послодавци не примењују превентивне мере које су утврђене актом о процени ризика“, наглашава Перуничих.

http://www.danas.rs/dodaci/forum/novi_pazar_katanac_siti_i_dolina_gladi.723.html?news_id=225633

Нови Пазар: Катанац сити и долина глади

Аутор: Слађана Новосел

Нови Пазар, некада велики центар такозване лаке индустрије, од 2000. године један је од ретких градова у Србији у који није стигла ниједна директна инвестиција нити је отворено иједно ново радно место у производњи. Минулу деценију у овом граду обележили су неуспешне приватизације, стечајеви и затварање фабрика у друштвеној својини, али и знатно смањење производње и броја запосленика у приватном сектору.

Од петнаестак приватизација само две су успешне, Предузеће за путеве „Нови Пазар пут“ и Индустријска пекара „Полет“. Све остало је закатанчено, а бивши радници на суду остварују своја права. Истовремено у приватном сектору капацитети се користе тек између 25 и 30 процената. Број произвођача конфекције и обуће, који су чинили привредну окосницу, више је него преполовљен. Са друге стране, у овом граду званичници стално причају о потенцијалним стратешким партнерима „са истока и запада“, разговорима о пласману, углавном, текстилне робе на тамошња тржишта, одласцима на сајмове и о многобројним разговорима са иним представницима иних тржишта. Од свега тога, економски развој и упошљавање инсталираних капацитета су на дугом чекању. Објашњења за овакву ситуацију су обично та да нестабилне политичке прилике у овом делу Србије терају потенцијалне инвеститоре што даље. То је идеална прилика да се политички неистомишљеници међусобно изоптужују у свакој пригодној ситуацији.

- Без обзира на то што у фирмама које су у стечају или више не постоје нема синдикалног организовања, радници захтевају да дођем и да им помогнем. Сви савети су у складу са законом, јер детаљна тумачења добијам из наше централе у Београду, објашњава Џемо Граца, регионални повереник АСНС.

Повереник синдиката Независност Есад Ницевић истовремено је у градској управи задужен за координацију између локалне управе и синдиката. Он покушава да проблеме радника са улице пренесе у институције. Ницевић је један од представника локалне власти који с незадовољним радницима учествује у разговорима с представницима надлежних министарстава и Агенције за приватизацију.

- Локална самоуправа није права адреса за решавање проблема незадовољних радника, али покушавамо да им помогнемо организовањем разговора на којима се траже решења,

наглашава Ницевић и додаје да незадовољне раднике често изда стрпљење после разговора и онда креће све из почетка - протести, оптужбе и прозивке. Дobar део радника из пропалих предузећа ухлебљење је нашао на чувеној новопазарској пијаци. Сада и ту све мање има посла. Робе има, али нема ко масовно да је купује. Све чешће се дешава да се поред пијачне тезге проведе цео дан а ништа се не прода. А уз мало труда и новца не би морало да буде тако.

- У старој индустријској зони имамо комплетну инфраструктуру потребну за покретање производних програма и отварање нових радних места. Имамо и бенифиције за такве инвеститоре, које нам је одобрила Влада Србије, али осим уопштеног интересовања - конкретних понуда нема. Ниједан озбиљан инвеститор неће да уложи капитал у политички нестабилно подручје, објашњава Рамиз Паљевац, начелник Градског одељења за привреду.

Празне хале приватника

Приватни сектор покушава да се кроз своје кластере организује и заједно пласира производе на инострано тржиште. У представљању иностраним купцима најдаље су отишли произвођачи текстила који имају закључене уговоре о пласману, углавном цинса, на руско, белоруско и пољско тржиште. Без обзира на то њихови савремено инсталирани капацитети се користе тек трећину. А нових запошљавања нема.

http://www.danas.rs/dodaci/forum/zapostavljen_internet_i_drustvene_mreze_723.html?news_id=225629

Синдикати би морали да појачају медијске активности и да примене савремене технике како би били видљивији у јавности

Запостављен интернет и друштвене мреже

Аутор: Бојан Цвејић

Недовољна медијска активност у раду синдиката у Србији и њихово слабо прилагођавање у комуникацији новим медијима и млађој публици један је од разлога, како се оцењује, због чега су синдикалне и теме о правима радника запостављене у медијском извештавању. Иако већина синдикалних централа, али и њихових грана има своје интернет презентације, оне су углавном неатрактивне „интернет публици“ и на њима нема могућности за интеракцију.

Друштвене мреже, које све више узимају маха у свим областима, синдикати још не препознају као ефикасно средство информисања и комуникације, иако су у свету оне већ постале место на којима се организују различити протести.

Асоцијација слободних и независних синдиката (АСНС) једина је од синдикалних организација која на свом сајту има линк за прелазак на страницу Фејсбука, на којем, засад, има свега 46 „лајкова“, односно људи који прате АСНС на овој друштвеној мрежи. Савез самосталних синдиката Србије (СССС), такође, налази се на Фејсбуку са 13 лајкова, али ова страница није активна. УГС Независност једини је пример који има своју страницу на најпосећенијој друштвеној мрежи у облику профила са скоро 2.000 „виртуелних пријатеља“, док Конфедерација слободних синдиката није активна на друштвеним мрежама. На Твитеру, с друге стране, није уочено ниједно од ових синдикалних удружења.

Професор Факултета политичких наука и потпредседник УГС Независност Зоран Стојиљковић истиче за Форум да у синдикатима постоји разлика у екстерним и интерним начинима информисања. Интерно информисање окренуто је према члановима синдиката, али се синдикална периодика свела једино на опсежни, али неатрактивни лист „Синдикални повереник“. Према његовим речима, већина асоцијација синдиката има своје сајтове, који се „донекле ажурирају и донекле пружају корисне информације“.

- Са ретким изузецима, већина тих презентација је стереотипна, једносмерна и без могућности за непосредну комуникацију. У синдикалним активностима, наиме, нема још довољно разумевања за алтернативне друштвене покрете, као ни за отварање према могућностима које пружају социјалне мреже. Требало би да синдикати појачају активности у такозваној онлајн комуникацији, као што су путем Фејсбука и Твитера, како би се отворили ка новој и млађој публици јер међу њима има доста незапослених, објашњава Стојиљковић.

Он оцењује да би синдикати данас морали да комбинују интернет и нове медије са традиционалним начинима информисања како би јавност била упућенија у њихове активности. Стојиљковић наводи да се синдикални активисти у електронским медијима, иначе, појављују само као „периферни учесници у расправама о социјално економским темама“, као и да се у штампи ретко објављују озбиљни и аналитички текстови о овим темама.

- Синдикати су осликани у медијима једино када се догоде одређени протести и штрајкови, док се нико озбиљније не бави темама о правима радника. Између осталог, зато сматрам да би синдикални активисти у будућности морали да имају разумевања за политику нових медија - напомиње Стојиљковић.

Председница АСНС Ранка Савић каже за Форум да је медијска активност, односно сарадња с медијима, веома важна у раду синдиката, као и да ова асоцијација улаже много у такве активности.

Наводећи медијске активности, она наводи да АСНС има своју ПР службу, као и да организује конференције за новинаре „најмање једном месечно, а понекад и чешће“, уколико има конкретних догађаја. Ипак, како каже, слаб је одзив новинара јер они „верују да синдикати не могу ништа да учине“. Савићева додаје да би у наредном периоду можда требало организовати округли сто на којем би представници медија изнели своје идеје и предлоге у вези са односом синдиката према медијима.

Председник Конфедерације слободних синдиката Ивица Цветановић напомиње за Форум да би синдикалне теме требало да буду више заступљене у медијима, али да многе квалитетне ствари које синдикати раде не буду изнете у јавности. Саопштења о позитивним стварима или предлозима законских решења, каже Цветановић, ретко се објављују, а да је, с друге стране, одзив новинара велики само када је реч о штрајковима и протестима.

- Требало би да постоји континуирани однос и сарадња између медија и синдиката. Сами синдикати могу то више да постигну путем већег броја саопштења за јавност и кроз директне контакте с медијима како би се стекло поверење грађана у синдикате и како би јавност била информисана о њиховом раду - каже Цветановић. Према његовим речима, скоро 90 одсто чланица Конфедерације има своје интернет странице, али се размишља и о отварању профила и страница на друштвеним мрежама.

Синдикални ТВ програм

- Једна иницијатива АСНС била је и да се покрене телевизијски програм у оквиру неке ТВ станице, који ће искључиво пратити синдикалне активности. Такав програм, на пример, постоји у Словенији, који се свакодневно емитује по осам сати дневно и који се бави управо овим темама, истиче за Форум Ранка Савић.

Фондација Фридрих Еберт наручила истраживање

У недостатку егзактних података и истраживања о томе колика је заступљеност синдикалних тема у медијима и анализа о квалитету извештавања о њима, удружење „Центар за развој синдикализма“ за потребе Фридрих Еберт фондације у овом тренутку ради на истраживачком пројекту „Синдикати у јавности“ који ће коначно показати праву слику о овом питању. Делови резултата истраживања требало би да буду представљени крајем октобра.

http://www.danas.rs/dodaci/forum/clanstvo_bez_prava_na_strajk.723.html?news_id=225626

Синдикат припадника Војске Србије још „трага“ за својим чланством

Чланство без права на штрајк

Аутор: Ивана Пејчић

У Војсци Србије од скора делује Синдикат припадника Војске Србије (СПВС). Овај синдикат је почео да ради јула ове године, и то пошто су испуњени законски услови за организовање у оружаним снагама, односно након што је уписан у регистар Министарства за рад и социјалну политику 14. јула ове године.

СПВС делује у оквиру Асоцијације слободних и независних синдиката, а на његовом челу је заставник Драган Мердовић.

- Имамо око 70 чланова, мада свакодневно стижу нове приступнице. Чланови нашег синдиката су подофицири, професионални војници, цивилна лица као и официри, али само до чина мајора. Улажемо велике напоре да анимирамо све у Војсци Србије и Министарству одбране и да их упознамо с могућностима синдикалног деловања, истиче Мердовић. Он објашњава да се у тај синдикат могу учланити сви који раде у Војсци Србије и Министарству одбране.

- Циљ синдиката је да се бори за боље услове рада и живота за све припаднике ВС и Министарства - истиче Мердовић. Према његовим речима, чланови синдиката у Војсци Србије немају право на штрајк, као ни да изађу на улице и протестују. Он додаје да војни синдикати, такође, не смеју да се у свом деловању баве питањима у вези с мобилизацијом или организацијом војске, њеном употребом, попуном, опремљеношћу, командовањем или учешћем у међународним операцијама.

Иначе, према уредби Владе, улогу послодавца, када је реч о војним синдикатима, добиле су команде, јединице и установе Војске Србије, које су под „капом“ Министарства одбране. Оне су

дужне да обезбеде све услове за рад синдикалних организација. Како је рекао Мердовић за Форум, он очекује да ће канцеларију за новоосновани синдикат добити до краја овог месеца.

- Основни облик нашег деловања је социјални дијалог и покретање иницијатива за побољшање услова рада. Надам се, такође, да ће се наши циљеви остваривати на обострано задовољство. Желимо да, пре свега, утичемо на промене неких законских решења, објашњава Мердовић.

Да подсетимо, доношењем новог Закона о Војсци Србије, 2008. године, створен је основ за синдикално удруживање. Након тог закона чекало се чак три године на доношење уредби Министарства одбране и Владе, које су детаљно дефинисале синдикално удруживање у овој специфичној „радној делатности“. Након њиховог доношења маја ове године кренуло се са формирањем синдиката. Према Владиној уредби, Министарство одбране ће обезбедити просторије за синдикални рад, плаћена одсуства представницима запослених у синдикату, обрачун и наплату чланарине, као и све потребне информације и податке, уколико нису поверљиви.

„Војни синдикати“ у региону

Однедавно синдикати су формиран у неколико земаља војски из региона као што су Хрватска, Црна Гора и Словенија. Њихов главни задатак је брига о активним и пензионисаним војним лицима, њиховом статусу, помоћ угроженим члановима, организација годишњих одмора...

http://www.danas.rs/dodaci/forum/pistoljkama_protiv_mahinacija_i_mobinga.723.html?news_id=225625

Синдикати и запослени у крагујевачком Институту за јавно здравље не одустају од смене „политичког“ директора

Пиштаљкама против махинација и мобинга

Аутор: Зоран Радовановић

После двонедељне обуставе рада већине запослених у Институту за јавно здравље у Крагујевцу, Управни одбор те установе одлучио је, крајем минуле седмице, да Влади Србије упути предлог за разрешење директора Института др Драгољуба Ђокића, чија смена је главни захтев побуњених белих мантила у центру Шумадије. Запослени у Институту протестовали су јуче, „предострожности ради“, и испред зграде у Немањиној 11 у Београду, а Влада Србије би, како се очекује, одлуку о смени др Драгољуба Ђокића са функције директора у њиховој установи требало да донесе сутра (четвртак).

Да ли ће тако и бити, видеће се, ускоро, с тим што радници крагујевачког Института још од почетка седмице поручују да ће, уколико Ђокић не буде смењен, радикализовати свој штрајк, који је заправо био прва обустава рада у вишедеценијској историји установе у којој раде.

Шта је то нагнало две трећине запослених, односно 87 од укупно 132 радника крагујевачког Института за јавно здравље - једне од најзначајнијих медицинских установа јужно од Саве и Дунава - да се уз законско поштовање минимума рада, са пиштаљкама у устима окупљају испред Скупштине града, тражећи подршку од локалне самоуправе за своје захтеве?

Да подсетимо, запослени су поред смене директора Ђокића захтевали увид у пословање установе, поштовање законитости и рокова приликом обрачуна и исплате зарада, те престанак мобинга који, како тврде у Штрајкачком одбору, већ дуже, а посебно од најаве штрајка, над радницима спроводе директор и његови најближи сарадници.

У синдикату и Штрајкачком одбору Института тврде да су криза пословања, а тиме и суноврат те установе почели управо пре две године, када је на место директора дошао др Драгољуб Ђокић, кога су на ту функцију, тврде у Институту, из Београда довели највиши званичници Социјалистичке партије Србије. Штрајкачи сматрају да је овај директор нестручним, неодговорним и несавесним потезима презадужио Институт, и тиме довео у питање не само даље функционисање него и сам опстанак те установе, а тиме угрозио егзистенцију запослених у установи.

- Када је крајем августа 2009. др Драгољуб Ђокић „доведен“ на чело наше установе, Институт је на рачуну имао 16 милиона динара, односно око 160.000 евра. Данас, две године доцније, минус на рачуну Института износи 44 милиона динара, то јест свих 440.000 евра, чиме је даљи рад најозбиљније угрожен. У таквој ситуацији ми више, једноставно, нисмо смели ћутећи да гледамо пропадање Института, који је деценијама био угледна медицинска установа. Одлучили смо да обуставом рада укажемо јавности и надлежнима на растућу финансијско-пословну агонију Института, настојећи да на тај начин спречимо његово изгледно пропадање уколико не дође до смене на његовом челу, каже за Форум др Драгана Ивановић, председница организације Самосталног синдиката и Штрајкачког одбора у Институту.

У Штрајкачком одбору наводе да руковођење др Ђокића Институтом карактеришу и поремећени односи у колективу, перманентни притисци на запослене, неадекватно награђивање радника и сарадника, при чему је плата директора, са ранијих 90.000 повећана на 190.000, а са додатком за одвојени живот достигла је 250.000 динара месечно. Запослени тврде да је актуелни директор одговоран и за „кадровско и стручно убијање Института“, пошто су ту установу, кажу, у минуле две године његовог директоровања напустила четири професора овдашњег Медицинског факултета.

Не желећи да коментарише потезе др Драгољуба Ђокића, председник Савеза самосталних синдиката у Крагујевцу Југослав Ристић каже да нема разлога да не верује ономе што тврди већина запослених у Институту за јавно здравље.

- Ако 91 од укупно 132 радника неке фирме или установе потпише петицију против руководства, онда директор и његов тим сами треба да размисле о свом положају у тој установи, сматра Ристић.

Др Драгољуб Ђокић, с друге стране, демантује све оптужбе и тврди да је, са екипом својих сарадника, унапредио рад и пословање. Крајем минуле седмице упутио је отворено писмо градоначелнику Крагујевца Верољубу Стевановићу, који је, у међувремену, подржао захтеве већине запослених у Институту, због наводног изношења нетачних података о броју штрајкача. Пословодство Института најавило је и кривичне пријаве против градоначелника Стевановића и Управног одбора те установе. Директор Института је, сазнаје се, већ поднео прве кривичне пријаве, и то против уредника и новинарке „Крагујевачких новина“, Мирослава Јовановића и Гордане Божић, који су у свом листу пренели саопштење Штрајкачког одбора у Институту.

Кривичне пријаве

Председница синдиката у Институту др Драгана Ивановић каже да су инспектори за привредни криминал МУП Србије, после контроле пословања те установе, поднели једну кривичну пријаву против директора Ђокића због злоупотребе службеног положаја. Полиција би, додаје она, према сазнањима Штрајкачког одбора, против директора Института ускоро требало да поднесе још две кривичне пријаве.

Пример политичког кадрована

- То што се тренутно дешава у Институту за јавно здравље још један је у низу примера како партијско именовање пословодства доводи установе или предузећа до финансијског и пословног колапса. Надам се да ће Влада Србије имати разумевања за захтеве штрајкача и да ће донети једино могућу одлуку о смени Ђокића с функције директора крагујевачког Института, истиче Југослав Ристић.

http://www.danas.rs/dodaci/forum/nepotreban_i_stetan_antisindikalni_akt.723.html?news_id=225647

Синдикалци не очекују усвајање Нацрта закона о штрајку у скорије време

Непотребан и штетан антисиндикални акт

Аутор: Гојко Влаовић

У синдикалним централама у Србији влада мишљење да Нацрт закона о штрајку, својевремено повучен из скупштинске процедуре, неће доћи пред посланике Народне скупштине пре парламентарних избора. Синдикалци поручују да је за њих нацрт тог закона потпуно неприхватљив и да као такав мора бити одбачен. У случају дабуде супротно, најављују протесте и штрајкове којима би му се супротставили.

- Наша основна примедба на Нацрт закона о штрајку је повећавање минимума процеса рада за јавна предузећа. Сасвим је извесно да је реч о нападу на основна радничка права запослених у тим фирмама. Очито је да се власт спрема да након избора приватизује преостала јавна предузећа у Србији. Стога је циљ да се претходно донесу таква законска решења која ће потпуно онемогућити запослене у тим колективима да се кроз штрајкове изборе за своја права. Због тога је и повећан минимум процеса рада - истиче за Форум Ранка Савић, председница Асоцијације слободних и независних синдиката.

Према њеним речима, АСНС се противи и „локауту“ који предвиђа нацрт закона, односно ограничавању простора на којем синдикалци могу да штрајкују. Ипак, поручује Ранка Савић, та одредба закона, иако је неприхватљива за њену централу, није толико битна јер се и у случају забране штрајка ван радног места могу организовати раднички протести испред владиних институција, пошто таква врста окупљања није забрањена нити је предвиђена одредбама Нацрта закона о штрајку.

- Не верујем да ће се власт усудити да овај законски акт усвоји пре избора јер би то било директно против њених интереса. У случају да се ипак одлуче за тако нешто, они би били

принуђени да усвоје наше примедбе - наглашава Ранка Савић. Она истиче да ће се у том случају синдикати адекватно супротставити атаку на радничка права.

- Међутим, да би се то остварило, нису довољни појединачни протести разједињених централа. Извесно је да ћемо појединачно сви ми адекватно реаговати, али бојим се да на тај начин не можемо ништа постићи. Само уједињени синдикати окупљени око заједничког циља и руковођени принципима солидарности могу се изборити за своје циљеве, односно одбацивање Нацрта закона о штрајку - каже Ранка Савић.

Ивица Цветановић, председник Конфедерације слободних синдиката, не жели да спекулише да ли ће и када Нацрт закона о штрајку бити усвојен, али поручује да је тај законски акт веома лош и да као такав мора да буде одбачен.

- Усвајање Нацрта закона о штрајку није услов за приступање Србије Европској унији, тако да не постоји било каква потреба нити обавеза да се он донесе. Такође, закони о штрајку постоје само у седам европских држава. Из тога се може извући јасан закључак да доношење закона о штрајку не представља никакву уобичајену европску праксу. Стога не видим зашто би такав закон требало донети у Србији. У Европи се односи послодаваца и радника регулишу колективним уговорима и ми у КСС сматрамо да је управо то прави пут да се постигне договор око кључних ствари и за једне и за друге - истиче Цветановић.

Он као веома лошу одредбу такође издваја ону о обавезном процесу рада. Цветановић наглашава да је веома погрешно што се та мера проширује на запослене у свим јавним предузећима и оцењује то као потпуно непотребан потез.

- Прихватљиво је да минимум процеса рада буде регулисан у појединим специфичним делатностима као што је рецимо енергетика. Међутим, када је реч о већини јавних предузећа, тако нешто није потребно нити има смисла да се усваја законом. На тај начин се ограничавају синдикална права запослених у тим предузећима. Минимум процеса рада требало би да буде ствар договора послодаваца и запослених и апсолутно нема потребе да држава по том питању било шта одређује кроз законска решења. Као позитиван пример такве праксе навешћу да су у неким гранама већ постигнути договори о минималном процесу рада, рецимо у Електропривреди Србије, Телекому Србија и ПТТ Србија - наводи Цветановић. Он наглашава да синдикална централа којој је на челу сматра да је усвајање Нацрта закона о штрајку непотребно, а у случају да до тога ипак дође, њени чланови су спремни да му се супротставе свим легитимним синдикалним мерама које им стоје на располагању.

Драган Матић, председник Индустријског синдиката Србије, каже да је Предлог закона о штрајку, који је на нивоу радних група репрезентативних синдиката, послодаваца и Владе усаглашен у тренутку када је обелодањен, изазвао бурну реакцију нерепрезентативних синдиката и запослених.

- Овакав нацрт закона о штрајку представља наставак губљења значајних права која су запослени имали, а која су изгубили престанком важења Општег колективног уговора и непотписивањем гранских колективних уговора. Актуелна власт је на основу бурне реакције јавности прекинула активности везане за закон о штрајку, али очигледно да се на њему ради и даље у потаји. Испунити све наведене услове за штрајк и све оно што мора да се уради по окончању штрајка оптерећује синдикате и организаторе штрајка и приморава их да се ману

„ћорава“ посла, јер су процедуре и захтеви такви да обесмишљавају основу речи штрајк која потиче са англосаксонског говорног подручја и у преводу на српски значи „ударац“. Тај закон онемогућава да се тај ударац изведе, или ако би се изводио, то би значило да имате право да шутирате на гол, али из свлачионице.

Штрајком против ограничавања штрајка

Драган Матић истиче да Индустијски синдикат Србије апелује да социјални партнери, а посебно Влада Србије, отпочну активности које би резултирале стварањем политичког, економског и социјалног окружења које не продукује штрајкове, већ задовољство грађана и радника Србије. „У случају да закон у овом формату, који је неприхватљив Индустијском синдикату Србије, буде прихваћен од стране Владе, ИСС ће позвати на штрајк све оне синдикате, грађане и раднике који мисле да је тај закон непродуктиван и антицивизацијски, односно да је на штету и радника и синдиката „, закључује Матић.